

ABONAMENTUL
 PE AN 3 COR. 20 FIL.
 " 1/2 " 1 60 "
 " 1/4 " — 90 "
IN STREIN TATE:
 PE AN 6 FRANCI.
 " 1/2 " 3
 —
 NUMERI SINGUR-
 TICII SĂ VIND CĂ
 5 FILERI.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE SE
 PLĂTESC DUPĂ MĂ-
 RIMEA LOCULUI CE
 OCUPĂ; FIE-CARE
 cm. □ COSTĂ ODATA
 10 FIL., DE 2 ORI
 8 FIL., DE 3 ȘI MAI
 MULTE ORI 6 FIL.
 ADRESA:
 „RĂVAȘUL“
 CLUJ — KOLOZSVAR
 JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: BASIL MOEDOVANU.

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ.

Proprietar editor: Dr. E. DĂIANU.

Blăstăm și binecuvântare.

Vorba sboră din gură în gură și simțimintele inimei stricate, par că o mână și mai puternic. Omenii, cari ș-au uitat nu numai de binefacerea lui Dumnezeu și de datorințele lor față de El, ci și de potopul, în care s'au înecat fărădelegile strămoșilor lor, cu inimă îndobitocite și minte întunecată de răutate se string îngrabă de pre câmpii, văi și munți în câmpul Senar. Care de care strigă mai puternic în potruva Părintelui ceresc și după multă sfătuire hotăresc, ca totă știința, puterea și înțelepciunea omenească să le folosască întru desprețuirea lui Dumnezeu, desprețuire pre care s'o arete prin ridicarea unui turn, care se ajungă până la cer.

Aveau puteri, aveau știință, adunat'au materialul trebuincios și după planul făcut încep zidirea. Și au lucrat zile, săptămâni și, pôte, ani. Cum se înălța zidirea, li-să măria bucuria nebună, dar Dumnezeu ridea de ei și când chiotele de bucurie erau mai sêlbatică, atunci i-a ajuns pedeapsa. Li s'au amestecat limbile. Fug în toate părțile, vèzând, că totă știința și puterea lor n'a rodit decât ruină și neorânduială. Ast-fel din *blăstăm* s'au pornit feliurite limbă, cari sau îmbogățit de diferite împrejurări, ca clima, ocupațiunile, modul de viață etc.

„Trimite-vei Duchul tēu, și se vor zidi, și vei înoi fața pământului.“ (Ps. 103. 30.). Și a venit Spiritul lui Dumnezeu după mii de ani, ca să zidească babilonul sufletesc al omenimei cufundate în ceea mai mare stricăciune, ruină și neorânduială, în care a căzut după încercarea de a zidi babilonul pre câmpul Senar.

În ziua de Rusale Spiritul sfânt s'a pogorit preste ss. Apostolii în chipul limbilor de foc și din lumina acestora s'a revêrsat plôia darurilor și rîurile binecuvântărilor preste tot locul, unde omenimea a dus blăstămul lui Dumnezeu. În splendorea limbilor de foc era scrisă voința lui Dumnezeu de a șterge *blăstăm*ul, ce a pricinuit mulțimea limbilor omenimei și *binecuvântarea* Lui a revêrsat'o preste ele. El a dat drept de esistență fie-cărei limbă și de odată i-a dat drept fie-cărui popor, nu numai să-și iubească limba și s'o folosească, ci și dreptul, ca s'o apere atunci, când atacată este.

Noi, poporul românesc, avem o limbă dulce, frumoasă și ușoră, un dar dela Dumnezeu, despre care numai de curînd scria unul dintre cei mai mari învățați ai lumii, americanul Lippenz, că a fost isbit „de frumseța aleasă a acestei limbă românești, una din cele mai frumoșe limbă, ce se vorbesc pe pământ.“ Și dacă n'ar fi așa frumoasă limba noastră și atunci datorință avem s'o iubim, s'o vorbim și s'o îmbogățim, că e dar dumnezeesc și încă unul dintre cele mai prețioșe daruri. Și darurile nu-i iertat să se lapede, să se desprețiască, ci să se folosească spre bine, prin ce se cinstește acela, care le împarte. Dumnezeu se cinstește prin aceea, că noi ne vom iubi limba noastră și s'ar desprețui, când ne-am rușina de ea, ori când am dăru-i-o aceloră, cari ne-o cer, ori am lăpăda-o înaintea aceloră, cari ne-o atacă.

Deosebit acum trebuie să ne iubim limba, când mulți, în multe forme, se încearcă, să o scotă de pretotindenea: din școlă, dela judecătoria și pôte chiar și din biserică, deși ea nu este numai darul lui Dumnezeu, ci

este semnul cel mai de frunte al nostru ca popor, care e apêrată și de legile statului. (Legea naționalităților și legile de instrucțiune, deosebit Art. 37 din 1868 și 30. din 1883.).

Reformații din Ardeal, a căror cap e fostul ministru Br. Bánffy, au hotărit, că în școlile lor băieților de alte religii se li să propună religia numai în limba magiară, și ministrul a aprobat hotărîrea, deși ministrul știe și trebuie se știe, că legea zice, că ori care confesiune e dătore să se îngrijească despre instrucțiunea religiei. Chiar ministrul a dat poruncă, că în școlile statului religia se să propună de fie-care confesiune în limba magiară. Asta au făcut'o și episcopi catolici și primatele Ungariei, Vaszary, pentru-ce laudat a fost nu numai de Br. Bánffy (Magyar Szó Nr. 104—1903), ci și de foi catolice, unde ar cugeta omul, că e mai mult spirit dumnezeesc și ar înțelege mai bine voința cea sfântă a lui Dumnezeu, care n'a lăsat, ca diferitele neamuri să vorbească în limba apostolilor, ci apostolii să vorbească în limba lor.

Că legea poruncește, ca fie-care copil se învețe limba magiară, încă din prima clasă, ca ast-fel să și-o pôtă însuși în așa măsură, încât se fie în stare a comunica în acea limbă — cu greu, dar cu asta tot se mai pôte împăca omul; nu va înțelege însă nimenea nici când altceva decât dorința și voința de a să nimici celelalte limbă de aceea, cari hotăresc și poruncesc, ca religia să se propună în limba magiară și băieților, cari toate obiectele le învață numai unguerește, deși sunt casuri de limba lor și a bisericii lor aproape n'o știu.

FOIȚA RĂVAȘULUI.

In treacăț.

Eu spuse-sēm lui Marin:	L'am vèzut, tot afumat
„Ja mai lasă sticla n pace!	Zurbagiū și rēu la anul?
Tot gâl-gâl! nu-ți vedi, sârace,	„Unde ți-ai lăsat sumanul?”
Nasul roșu de pelin.	Rid de tine toți prin sat
El la mine: „Ce fa-face?”	Și te arată toți: golanul —
Sē mē la-la-las de vin?”	„M'a m'a des-des-bră-brăcat
Dra-dra-drace?”	Ji-ji-danul” —
Și-a nceput pe drum să jôce.	Și, tușea, tușea, sērmanul.

Mai târziu, l'am întâlnit	Iar mai ieri, cu cine dau
Beat ca n'tăiū, și-a două ôră.	Ochi într'un spital! „Marine
„Tot cu sticla subsuoră	Tu aici? Da ce-i cu tine?”
Nu te vezi cum ai slăbit?”	Și aștept rēspuns, și stau.
Las'o, bre, că te omoră” —	Sânge el scuihind, în fine:
„N'o sē merg la schi-schit-schit	„Toți acei ce minte n'au
Dô-dô-dôrá!”	Pat ca mine!” —
Și ridea, ridea, sē móră!	Pat ca el, am zis, vezi-bine!

G. Coșbuc.

Scrisori cătră un nepot.

II.

Iubite nepôte! Ajunse-sēm în Fiume. Facem o cotărlă prin orașelul acesta, care deși nu e mare, dar e frumușel și drăgălaș. Locuitorii sunt în partea cea mai mare Italiani, și de aceea se și numește orașul italianesc *Fiume*, ce însamnă rîu, fluviu. O parte destul de însemnată a locuitorilor sunt Croați, cari îi dau orașului un nume croățesc. Pe lângă aceștia mai sunt și Unguri, dar aceștia nu sunt locuitori din vechime, băștinași ai orașului, ci ca toți slujbași statului azi sunt aici în Fiume, mâne pot fi în Teiuș. Așa sunt Ungurii aceștia, că în toate orașele, cari se țin de Ungaria pun în slujbă numai omenii de ai lor. Judele comunal de aici încă e Ungur, și Italianii îl numesc aici *po-*

desta. Ulițele celea mai frumoșe pôtă tot nume unguerești, ca Andrassy, Szapary, Zichy, dar sunt și cu nume Italianești și Croățești.

Fiume de alt-fel e un oraș foarte însemnat, căci fiind lângă marea Adriatică, aici se descarcă marfa, ce o aduc năile din totă lumea, și țăra de aici se trimite marfă de vènzare în alte părți ale lumii.

Înainte de a ne sui pe naie, doftorul, după-ce mē știa, că pe când învețam teologia, eu îngrijam de morboși, mē rógă să pun în pachetul meu zăhar, care ne-a prii bine la toți, când ne va ajunge morbul de mare. Acesta mē cam spărie o firă, și când un domn imi vorbește cu frică despre norii, ce erau de asupra mării, mē așteptam să capet morbul acesta, cât ce mē suiū pe mare. Ca să le arēt însă, că eu nu mē tem de ast-fel de lucruri, îi îmbărbătez, că noi cel puțin avem îndrâsnelă să mergem pe mare, și ne vom putea lauda nu numai că am vèzut marea, dar că am și călătorit pe ea mai o zi întregă.

Suindu-ne pe naie, la început marea era liniștită, și toți începu-sēm a ne căștiga voie bună. Naia se numia „*Fulgerul*” și până ce am ieșit din sinul *Quarnero*, unde marea e ca o limbă băgată în pământ, naia și-a ținut omenia, căci a mers iute ca fulgerul. Acum se pun o parte la cărți, alții fotograféză locurile celea mai frumoșe, alții să pun la povestii, unii dorm, ță preoții își deschid cărțile de rugăciune și să rógă.

Pe la un ceas după amezi auzim că sună clopotul năii, care ne chiema la amiază. Am căpătat ceva carne friptă cu macarone, nește tăietei suciți și găuriți pe din lăuntru ca o dudă, nește mere și o jumătate de litră de vin. Nu eram îndestuliți cu măncarea acēsta, dar după-ce ne-au spus omenii, că acēsta e pregătita pe sama peștilor din mare, ne-am liniștit.

Pe când eram la amezi, începe a bate un vânt rece, care vine dela miază-nôpte și aduce cu sine și plôie. Vântul acesta așa numit Bora, multe neplăceri aduce pe sama călătorilor de pe naie, căci când vine acesta, marea începe a spumega, cresc valurile, corabia începe a juca, începe a și-sē sui sângele în cap, a simți ceva mișcare în stomach, și nu peste multă vreme capeți morbul de mare și încep a da peștilor măncarea ce le-a pregătit-o crișmariul năii. Cât ce a făcut-o acēsta cel dintăiū, odată se arată prin valuri nește pești mari lungi de câte 2 metrii. Cei, cari au fost căpătat deja morbul, erau galbini ca ceara, zăceau pe spate unde puteau; ceialalți rideau de ei și îi batjocoriau zicând: ță uitați-vē, că se arată pești tot mai mulți și toți sunt flămēzi, dați-le de mănca. Eu și cu doftorul începem a umbla și mai dam celor morboși câte un păhar de vinars bun, de cognac, să se mai aline. Avea doftorul multe leacuri, dar acestea nu folosau mult. Eu îi spun ție iubite nepôte un leac bun, care de bună samă că-ți va ajuta, când va fi să ajungi pe mare. Înainte de ce te sui pe naie mănca și bea bine, numai ai grijă să nu-ți strice. Ajungând pe naie uită-te la uscat, la regiunile celea frumoșe de pe aici, și când ai ajuns în mijlocul mării, de nu mai vezi numai ceriul de asupra și în jurul tēu marea cu valuri așa de mari, ca și casele din Tiuseș, leagăna-te cu naia, cum te pôtă ea, și nu te uita la aceea, că ce fac alții, ci la valuri, și așa vei scăpa.

După o călătorie pe mare de 10 ôre, împreunată cu mult chin și durere am ajus la țermurul Italiei. Ce bucurie când am vèzut uscatul! Uita-sēm toate necasurile.

La revedere!

Unchiul Iob.

„ECONOMUL“

instituit de credit și economii, filiala Gherla
în Gherla—Szamosújvár.

„Economul“ instituit de credit
și economii

filiala Gherla

și-a strămutat localul în
strada Apei-de-jos (Alsó-viz-utca)
n-rul. 18.

lângă preparandia română gr. cat.

3-3.

Cărți și iconițe religioase

potrivite ca premii pentru
pruncii școlari, precum și

probe de scris pe esamen

să pot procura dela

Tipografia „Aurora“ A. Todoran
în Gherla—Szamosújvár.

3-3.

SÁRGA JÁNOS

casă de aurărie, juvaeruri și instituit pentru decorarea bisericilor.

Recomandă bogatul său magazin de

vase și paramente bisericesci,
cum și de juvaeruri de briliante și diamante, orologe de aur și argint, tot felul de
argintării și bijutării.

Catalog mare ilustrat se trimite gratis și franco.

Cluj (Kolozsvár), piața Mátyás-ter nr. 13.

— Telefon 354. —

6, (7-25)

Moldovan Miklós^{né}

Atelier de croitorie.

Cu totă onoarea aduc la cunoștința
P. T. Public din loc și provincă, că
mi-au sosit în deposit stofele cele mai
bune, mai frumoase și mai trainice dela
fabricile din țară și străinătate pre
sesonul de primăvară și vară pentru
vestminte bărbătesci.

Fac vestminte bărbătesci, curăț și
reparez punctuos și pre lângă prețuri
moderate.

Fac reverenți, cimade și grece
pentru preoți.

Țin în deposit și vând cameși, gulere,
mangete, cravate și nafrâmi de busunar.

Comandele din provincă se efectuesc
grabnic și punctuos.

Plătirile se pot face și în rate.

Cu stimă:

Moldovan Miklós^{né}

Cluj (Kolozsvár), str. Egyetem n. 1.
8, (8-10).

„ECONOMUL“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚIUNI

Centrală în Cluj (casa proprie)
strada Vesselényi-Miklós-utca 26.

Filială în Gherla (Szamosújvár)
strada Alsó-viz-utca n-rul 18.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social in 2000 acțiuni K.	200,000.—.
„ Fonduri de rezervă	130,773.—.
„ Fonduri culturale și de binefacere „	8.900.—.
„ Depuneri spre fructificare	1.003,211.—.

Primesce depuneri spre fructificare dela privați cu
5% -te și dela corporațiunii culturale sau filantropice
cu 5½% -te;

Escomptează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă imprumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară
cu 7% și 8% -te;

Acórdă imprumuturi de Cont-curent cu acoperire de
hârtii de valoare notate la bursă cu 6% și 7% -te;

Efectuesce tot felul de operațiuni de bancă.

Adresa: „ECONOMUL“ Kolozsvár.

Dirrecțiunea.

5, 10-50.

AGENTURA GENERALĂ

DIN CLUJ A BĂNCEI DE ASIGURARE

„TRANSSYLVANIA“

primește și efectuește oferte de asigurare
din comitatele: Cojocna, Murės-Turda,
Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Do-
băca, Ciuc, Sălagiu, Sătmar, Bihor, Ma-
ramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și
explosiunii ori ce fel de edificii, măr-
furi, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obicnuite,
anume: capitale pentru casuri de morțe,
pe viață, de zestre, rente etc.

ASIGURĂRI POPORALE fără cerce-
tare medi-
cală până la 1200 corone.

Asigurări pe cheltuellile imormintării, contra
grindinei, sămănturi de tot felul, nutrețuri etc.

„TRANSSYLVANIA“

a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci
în decurs de 34 ani a plătit despăgubiri
pentru foc de K. 3.042,619 84 fil., iar
pentru capitale asigurate pe viață Kor.
2.992,162-98 fil. Suma asigurărilor contra
focului e de K. 112 milioane. Suma asi-
gurărilor pe viață e de K. 10-2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în limba
românească și în toate limbile din țară de la

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emke-ter“ Nr. 16.

precum și de la agenturile locale și cercaule din
comunele mai mari.

10, (8-40)